T. C.

MAARİF VEKİLLİĞİ NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR. İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

MAARİF VEKİLLİĞİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MAARİF VEKİLLİĞİ NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR

TEBLİĞLER DERGİSİ

CİLT: 5 | 5 BİRİNCİTEŞRİN 1942 | SAYI: 192

KARARLAR:

Talim ve Terbiye Heyeti Kararı

Karar sayısı: 308
Karar tarihi: 20/IX/1942

ÖZET:
Bölge sanat okullarında okutulan Aritmetik, Cebir, Geometri ve Trigonometri derslerinin Matematik adı altında tek nota tâbi tutulması h.

Bölge sanat okullariyle Erkek Meslek Öğretmen Okulu İmtihan Talimatnamesinin 36, 37 ve 38 inci maddelerinde aritmetik, cebir, geometri ve Trigonometri dersleri matematik adı altında zikrolunmuş ve bu maddelerdeki sınıf geçme hükümleri ona göre tesbit edilmiş bulunduğundan bahsi geçen derslerin bölge sanat okullarında, orta okullarda yapıldığı gibi, matematik adiyle tek not mevzuu sayılması hususunun Vekillik makamına arzı kararlaştı.

Muvafıktır.
Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

Talim ve Terbiye Heyeti Kararı

Karar sayısı: 315
Karar tarihi: 26/IX/1942

ÖZET:
Devlet Resim ve Heykel Sergisi talimatnamesinin 24 üncü maddesinin değiştirilmesi h.

Devlet Resim ve Heykel sergisi jürisinde, yüksek dereceli bir sanat kurumu olan Gazi Terbiye Enstitüsü ve Orta Öğretmen Okulu Resim - İş şubesinin öğretim heyetinden bir sanatkârın da bulunmasını temin maksadiyle bahsi geçen sergi talimatnamesinin 24 üncü maddesinde aşağıdaki şekle göre değişiklik yapılması hususunun Vekillik makamına arzı kararlaştı.

Jüri:

Madde 24. — Sergi jürisi şu suretle teşekkül eder:

a) Jürinin tabii reisi olan Maarif Vekilini temsil etmek üzere Güzel Sanatlar Umum Müdürü;

b) Maarif Vekilliği Talim ve Terbiye Heyetinden bir zat;

c) Cumhuriyet Halk Partisi tarafından seçilen bir zat;

d) Güzel Sanatlar Akademisi Müdürü;

e) Akademiden bir resim atelyesi öğretmeni;

f) Akademiden bir heykeltraşlık atelyesi öğretmeni;

g) Gazi Terbiye Enstitüsü ve Orta Öğretmen Okulu Resim - İş şubesi atelye öğretmenlerinden bir zat;

h) Maarif Vekili tarafından seçilen bir edip;

i) Sanat teşekkül ve gruplarınca kendi üyeleri arasından seçilen bir sanatkâr;

j) Maarif Vekilinin hiçbir sanat teşekkül ve grupuna mensup olmıyan sanatkârlar arasından seçeceği bir zat.

Muvafıktır.
Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

TAMİMLER:

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ
Sayı: 2-1449/16

916

30/IX/1942

ÖZET:
İlk okullarla orta okul ve liselerde ve bu derecelerdeki meslek okullarında dilbilgisi öğretimi h.

1. — Vekillik Tebliğler Dergisi'nin 18 ikinciteşrin 1940 tarihli 96 ncı sayısında çıkan 510 numaralı tamimle, 1940—41 ders yılından itibaren Türkçe dersleri içinde gösterilecek olan gramer bahisleri müfredatı bildirilmiş ve bütün okullarda gramer derslerinde öğretmenlere kılavuz ve gramer ana kitabı için bir anket olmak üzere, Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili Doçenti Tahsin Banguoğlu tarafından hazırlanan «Ana Hatlariyle Türk Grameri» isimli kitap tavsiye edilmişti. Bu ankete öğretmenlerimizle uzmanlarımızın verdikleri cevaplardan sonra da, Vekilliğimizce teşkil edilen «Gramer Komisyonu» 7/VII/1941 tarihinde Ankara'da toplanmıştı.

Bu «Gramer Komisyonu» nun, müzakereleri neticesinde tesbit ettiği esaslara uygun olarak, özel bir komisyon tarafından, biri ilk okullara, diğeri orta okullara mahsus olmak üzere hazırlanan ve Tebliğler Dergisinin 188 inci sayısındaki okul kitapları listesinde gösterilen «Dilbilgisi» kitapları, bu ders yılı başından itibaren ders kitabı olarak kullanılacaktır.

2. — İlk okullara mahsus olan «Dilbilgisi» kitabının «Dil ve dilbilgisi, kelime yapısı, Türkçe de ses uyumu ve başlıca imlâ kuralları ve kelime çeşitlerinden İsim, Sıfat, Zamir» bahisleri (sahife 1—46) dördüncü sınıfta, geriye kalan bahisleri de (sahife 47—91) beşinci sınıfta gösterilecektir. Ancak, bu 1942—43 ders yılında, beşinci sınıfta bu kitabın tamamını okutup talebeyi bu toplu bilgi ile ilk okuldan mezun etmek zarureti vardır. Bunun için, öğretmenlerin, dilbilgisi öğretiminde aşağıdaki maddelerde verilen direktiflere ve bilhassa 8 inci maddede bildirilen esasa göre toplamalar ve kısaltmalar yapmaları ve icabederse, Dilbilgisi kitabını okutup tatbikat yaptırmaya haftada bir yerine iki saat tahsis etmeleri uygun olur.

3. — Esas itibariyle orta okulun birinci sınıfına mahsus olan «Dilbilgisi I» kitabının tamamı bu ders yılında orta okullarla öğretmen okullarının her üç sınıfında ve orta tahsille aynı zamanda meslek tahsili veren okulların bütün sınıflarında okutulacaktır. Kelime üretimi ve sözdizimi (syntaxe) bahislerini ihtiva edecek olan ikinci kitabın gelecek ders yılında hangi sınıflarda okutulacağı ayrıca bildirilecektir.

4. — Lise sınıflarında ders okutan öğretmenler de, gerek metin okunması, gerek yazı derslerinde her fırsattan istifade ederek, talebenin dilbilgisi malûmatını bu kitaptaki usule ve terimlere uygun olarak kuvvetlendirip genişletmeye gayret edeceklerdir. Liselerde dilbilgisine ayrı bir saat tahsis etmek ve talebe için Dilbilgisi kitabını almak mecburiyeti yoktur.

5. — Dilbilgisi öğretiminin amacı, talebeye birtakım tanımlar ve kurallar belletmek olmayıp ana dilinin canlı kullanılışını gözlemek suretiyle iyi düşünmek, iyi anlamak ve gerek sözle, gerek yazı ile istediklerini doğru ve güzel anlatmak kabiliyetlerinin gelişmesine hizmet etmektir ki ana dili öğretimi içindeki okuma, yazı, ezber, imlâ ve el yazısı gibi diğer derslerin yöneltilecekleri hedef de budur.

6. — Bu yıl, ilk okulların dördüncü ve beşinci sınıflariyle orta okulların ve öğretmen okullarının her üç sınıfında ve orta tahsille aynı zamanda meslek tahsili veren okulların bütün sınıflarında haftalık Türkçe ders saatlerinden birerinin dilbilgisine ayrılması lâzımdır. Ancak; öğretmen öğretilme sırası gelen her hangi bir dilbilgisi bahsinin müşahedelerini bir evvelki okuma, yazı ve imlâ derslerinde yaptırıp talebeyi hazırladıktan sonra o bahsi dilbilgisi saatinde eldeki kitaptan talebeye okutmalı, anlıyamadıkları yerler olursa izah etmeli ve kitaptaki alıştırmalara ilâveten gerek okuma kitaplarındaki parçalar, gerek talebenin bulacağı misaller üzerinde sözlü ve yazılı tatbikat yaptırmalıdır. Yazı vazifelerinde talebenin yanlışlarını düzeltirken de dilbilgisinden öğrendiklerinin kendilerine hatırlatılması unutulmamalı ve dilbilgisi dersi, daima okuma, yazı ve imlâ derslerinin ayrılmaz bir yardımcısı diye kabul edilerek talebede de bu kanaatin kökleşmesine gayret olunmalıdır.

7. — Kitaplarda, dilin cümleler halinde canlı kullanılışından başlanarak türlü kelimelerin ve onların mahiyetlerinin, vazifelerinin şekillenmelerinin ve gruplaşmalarının daima cümleler içinde tanıtılması usulü takibedilmiştir. Öğretmen arkadaşlarımın da derslerinde bu usule mutlak surette sadık kalmalarını rica ederim.

Talebenin dilbilgisinde öğrendiği her şeyin, okuduğu veya söyleyip yazdığı cümlelerdeki tatbik yerini anlamış olması gerektir. Bunu anladıktan sonra, istenecek tariflerin kitaplardakilere satırı satırına uygun olması şart değildir. Bilâkis, talebenin anlayışının doğruluğuna hükmettirecek şahsi izahlarla

tarifler yapılması tercih olunmalıdır.

8. — Dilbilgisi derslerinden talebenin edinmesi gereken bilginin esası, doğru cümle kuruluşunu anlamak ve kelimelerin, cümle içindeki vazifelerine göre, çeşitlerini ve şekillerini tanımaktır. Dilbilgisi kitaplarında, her hangi bir bahsin muhtelif maddeler halinde tafsil edilmesi ve onlara ait sorular konulması talebeyi o hususlarda müşahedelere sevk etmek içindir. Öğretmenler, teferruatı, bilhassa imtihanlarda, başlı başına birer soru konusu yapmamalıdırlar.

9. — Vekilliğimizce gerek tedrisat esnasında, gerek imtihan kâğıtları üzerinde yaptırılan muhtelif teftiş ve tetkikler, her sınıf ve seviyedeki talebemizin büyük bir çoğunluğunun, istediğini doğru ve anlaşılır cümlelerle bildirmekte ve kelimeleri cümle mânasının gerektirdiği yerlerde kullanmakta güçlük çektiğini meydana koymuştur. Talebenin ana dilindeki zayıflığının diğer bütün derslerin veriminde de tesirini göstereceği gayet tabiî olduğundan, öğretmenlerin talebede doğru ve düzgün konuşup yazma alışkanlığının kökleşmesi hususunda büyük bir dikkat ve itina göstermeleri lâzımdır. Bu müsamahasız dikkati yalnız ana dili öğretmenlerinden değil, diğer bütün derslerin öğretmenlerinden de beklediğimizi bir daha tekrarlamakta fayda buluyorum. İfadesi kusurlu bir soru karşılığının, yahut imlâsı ve ifadesi bozuk bir vazifenin Türkçe ve edebiyat dersinde olduğu kadar öbür derslerde de yeter ve başarılı bir cevap veya vazife sayılamıyacağı fikri her vesile ile, her öğretmen tarafından talebeye telkin edilmelidir.

10. — İlk Öğretim Müfettişleri, ders yılı içinde bizzat verecekleri veya uzmanlara verdirecekleri konferanslar ve ikinci devre öğretmenlerinin teşkil edecekleri çalışma birlikleri yardımiyle dilbilgisinin öğretim yolları ve kitaptan talebenin faydalanma şekilleri etrafında öğretmenlerin hazırlanması için gereken tedbirleri alacaklar ve ders yılı esnasındaki teftişlerinde bu hususları daima göz önünde bulunduracaklardır.

11. — Vekillik Müfettişleri de, yapacakları ders teftişlerinde, öğretmenlerin başarılarını bu tamim hükümlerine uyarlıklariyle ölçeceklerdir.

12. — Bu ders yılı başında, ilk okullardaki öğretmenler başöğretmenin, orta dereceli okullardaki Türkçe ve edebiyat öğretmenleri de müdürün reisliğinde toplanarak ve dilbilgisi kitaplarını da bir kere gözden geçirmiş olarak bu tamimi beraberce okuyacaklar, gerek dilbilgisi, gerek bütün ana dili öğretiminin bu esaslara uygun bir şekilde yapılması hususunda müzakerelerde bulunacaklar ve bu müzakereler neticesinde Vekilliğe bildirilmesini faydalı buldukları noktalar varsa bunları tesbit edeceklerdir. Bu mütalâalar en kısa zamanda müdürlerle başöğretmenler tarafından, maarif müdürlükleri yolu ile Vekillik Talim ve Terbiye Dairesine gönderilecektir.

Ayrıca, orta dereceli okullarda ilk toplanacak öğretmenler kurulunda da müdürlerin bu tamimin ana hatlariyle 9 uncu maddesindeki tavsiyelerden bütün öğretmenleri haberdar etmelerini rica ederim.

K. Y. Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 81/8572

22/IX/1942

917

ÖZET:
Mütaahhit Ahmet Özüduru h.

Tokatta marangoz ve mütaahhit Ahmet Özüduru'nun, şimdiye kadar taahhüt ettiği işlerde gösterdiği ihmal ve suiniyet dolayısiyle üç yıl müddetle devlet işlerine müteallik her hangi bir teklifinin reddine karar verilmiş olduğu Nafia Vekâletinden bildirilmektedir.

Keyfiyetin ilgililere tebliğini rica ederim.

A. Ö. Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

TÂYİNLER:

Ankara Akşam Kız Sanat Okulu Biçki-Dikiş Öğretmeni ve Müdürü Suzan Kinson İzmir Cumhuriyet Kız Enstitüsü Biçki-Dikiş Öğretmenliğine ve Müdürlüğüne, Giresun Akşam Kız Sanat Okulu Biçki-Dikiş Öğretmeni Melâhat Akpınar aynı okul Müdürlüğüne, İstanbul İnönü Kız Lisesi Felsefe Öğretmeni Faika Onan Erenköy Kız Lisesi Felsefe Öğretmenliğine ve Müdürlüğüne, Edirne Lisesi Müdür Muavini ve Tarih - Coğrafya Öğretmeni Salih Zorlutuna Çatalca Orta Okul Müdür ve Tarih - Coğrafya Öğretmenliğine, Samsun Ticaret Lisesi İkinci devre Büro ve Matematik Öğretmeni Ali Uyak Kayseri Ticaret Lisesi İkinci devre Büro ve Matematik Öğretmen ve Müdürlüğüne, Edirne Kız Enstitüsü Çocuk bakımı, Biçki-Dikiş Öğretmeni ve Müdür Muavini Şaziye Aral Çorum Akşam Kız Sanat Okulu Çocuk bakımı, Biçki-Dikiş Öğretmenliğine ve Müdürlüğüne, Ankara İsmetpaşa Kız Enstitüsü Çamaşır Öğretmeni ve Müdür Muavini Cemile Devrim Maraş Kız Enstitüsü Çamaşır Öğretmenliğine ve Müdürlüğüne, İstanbul Üsküdar Kız Enstitüsü Biçki-Dikiş Öğretmeni Nuran Sümer Amasya Akşam Kız Sanat Okulu Biçki-Dikiş Öğretmenliğine ve Müdürlüğüne, Bursa Necatibey Kız Enstitüsü Nakış Öğretmeni Cudiye Korçay İzmir Göztepe Akşam Kız Sanat Okulu Nakış Öğretmenliğine ve Müdürlüğüne, Urfa Akşam Kız Sanat Okulu Kürkçülük Öğretmeni Ali Yaver Beyazıt Urfa Kız Enstitüsü Müdürlüğüne, Çorum Bölge Sanat Okulu Ağaç işleri Atelyesi Öğretmeni Neşet Tuna aynı okul Müdürlüğüne, İstanbul Akşam Kız Sanat Okulu Nakış Öğretmeni ve Müdürü Muzaffer Eriş İstanbul Üsküdar Kız Enstitüsü Nakış Öğretmenliğine ve Müdürlüğüne, Haydarpaşa Lisesi Müdürü ve Fransızca Öğretmeni Saffet Şav Pertevniyal Lisesi Fransızca Öğretmenliğine, Ankara İsmetpaşa Kız Enstitüsü Biçki-Dikiş Öğretmeni ve Müdür Muavini Seniha Aşar İstanbul Kadıköy Kız Enstitüsü Biçki-Dikiş Öğretmenliğine ve Müdürlüğüne, Trabzon Maarif Müdürü İhsan Kalabay Kırklareli - Kepirtepe Köy Enstitüsü öğretmen ve Müdürlüğüne, Erzurum Akşam Kız Sanat Okulu Çamaşır Öğretmeni Şükriye Toker Burdur Akşam Kız Sanat Okulu Çamaşır Öğretmenliğine ve Müdürlüğüne ve Vekilliğimiz Müfettişlerinden Sami Argüden Haydarpaşa Lisesi Kimya Öğretmenliğine ve Müdürlüğüne naklen tâyin edilmişlerdir.

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

Maarif Matbaası — Ankara